

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia.

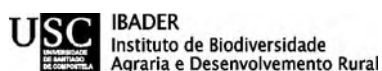
Fichas descritivas

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas

**Pablo Ramil Rego
Manuel Antonio Rodríguez Guitián
Javier Ferreiro da Costa
Marco Rubinos Román
Luis Gómez-Orellana Rodríguez
Belén de Nóvoa Fernández
Boris Alejandro Hinojo Sánchez
Susana Martínez Sánchez
Carmen Cillero Castro
Ramón Alberto Díaz Varela
Patricia María Rodríguez González
Castor Muñoz Sobrino**

**GI-1934 TTB
Universidade de Santiago de Compostela**

Monografías do IBADER - Lugo 2008

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas

Primeira edición: 2008

Autores: Pablo Ramil Rego; Manuel Antonio Rodríguez Guitián; Javier Ferreiro da Costa; Marco Rubinos Román; Luis Gómez-Orellana Rodríguez; Belén de Nóvoa Fernández; Boris Alejandro Hinojo Sánchez; Susana Martínez Sánchez; Carmen Cillero Castro; Ramón Alberto Díaz Varela; Patricia María Rodríguez González; Castor Muñoz Sobrino

A efectos bibliográficos a obra debe citarse:

Ramil Rego, P.; Rodríguez Guitián, M.A.; Ferreiro da Costa, J.; Rubinos Román, M.; Gómez-Orellana, L.; de Nóvoa Fernández, B.; Hinojo Sánchez, B.A.; Martínez Sánchez, S.; Cillero Castro, C.; Díaz Varela, R.A.; Rodríguez González, P.M. & Muñoz Sobrino, C. (2008). Os Hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas. Monografías do Ibader. Universidade de Santiago de Compostela. Lugo

Deseño e Maquetación: GI-1934 TTB - IBADER

Fotografía: Arquivo fotográfico GI-1934 TTB - IBADER

Ilustracións: GI-1934 TTB - IBADER

ISSN edición impresa: 1888-5810

ISSN edición dixital: 1988-8341

<http://www.ibader.org>

Depósito Legal: C 173-2008

Edita: IBADER. Instituto de de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural. Universidade de Santiago de Compostela, Campus Universitario s/n. E-27002 Lugo, Galicia.

<http://www.ibader.org>

Copyright: Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural (IBADER).

Colabora:

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
E DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

DIPUTACIÓN PROVINCIAL DE LUGO
I N L U D E S

IBADER
Instituto de Biodiversidade
Agraria e Desenvolvemento Rural

8 Hábitats rochosos e covas.

8220 Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica.

Correspondencias

Palearctic	62.2.
Ramsar	---
IHG	---

Denominación oficial

Inglés	Siliceous rocky slopes with chasmophytic vegetation.
Castelán	Pendientes rocosas silíceas con vegetación casmofítica.

Denominación vulgar

Galego	Pena, penedo, lastra, laxe, rocha, muria.
Castelán	Peña, roca, cantil, acantilado

Descrición científica

Descrición do Manual de Interpretación dos Hábitats da UE

Vexetación fisurícola de encostas rochosas silíceas con numerosos subtipos rexionais:

- vexetación alpina de cantís silíceos (Alpes e Pireneos) e das cadeas hercínicas e a súa periferia (*Androsacion vandellii*); comunidades dos niveis montanos dos Pireneos e Cevennes (*Asarinion procumbentis*); comunidades saxícolas de chairas e serras baixas centroeuropeas (*Asplenion septentrionalis*) e de chairas baixo clima oceánico (*Asplenion billotii-Umbilicaria rupestris*); cantís serpentínicos das cadeas hercínicas (*Asplenion cuneifolii*).
- vexetación rupícola de Alta Montaña sobre afloramentos silíceos das montañas ibéricas (*Saxifragion willkommianae*, *Saxifragion nevadensis*).
- vexetación dos cantís dos Alpes sudoccidentais (*Saxifragion pedemontanae*).
- vexetación rupícola dos niveis silíceos montanos de Córcega e Sardeña (*Potentillion crassinerviae*).
- vexetación rupícola silicícola da Grecia setentrional (*Silenion lerchenfeldianae*).
- vexetación de cantís silíceos do piso submontano do occidente Ibérico (*Cheilanthon hispanicae*).
- vexetación de cantís silíceos e de afloramentos de rochas basálticas dos niveis termo e meso mediterráneo de territorios provenzal-ibéricos (*Phagnalon saxatilis-Cheilanthon madeirensis*).

Características diagnósticas do hábitat

Características estacionais.

Afloramentos rochosos silíceos de elevada pendente que sustentan unha vexetación pouco densa ancorada ás fisuras e pequenas repisas do substrato.

Fisionomía e estrutura.

Trátase dun tipo de hábitat caracterizado fisionomicamente polo dominio da rocha núa, con vexetación vascular moi escasa nas áreas máis verticais, situación na que dominan brións e líques, enriquecéndose progresivamente en plantas vasculares conforme se reduce a pendente de terreo.

Variabilidade.

A amplitude de condicións ecolóxicas baixo as que se desenvolve este tipo de hábitat xera unha alta variabilidade florística.

8 Hábitats rochosos e covas.

8220 Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica.

Especies indicadoras segundo Manual de Interpretación dos Hábitats da UE

Plantas:

Comunidades saxícolas do piso basal europeo baixo clima oceánico (*Asplenion billotii-Umbilicaria rupestris*): *Asplenium septentrionale*, *Asplenium adiantum-nigrum*, *Asplenium billotii*, *Asplenium foreziense*, *Asplenium onopteris*.

Vexetación dos cantís silíceos submontanos (*Cheilanthes hispanicae*): *Cheilanthes hispanica*, *Cheilanthes tinaei*.

Especies indicadoras para Galicia

Plantas:

Cheilanthes tinaei, *Linaria glabrescens*, *Murbeckiella boryi*, *Phagnalon saxatile*, *Rumex induratus*, *Phalacrocarpon oppositifolium*, *Saxifraga continentalis*, *Spergula pourretii*.

Especies da Directiva 92/43/CEE que poden atoparse no hábitat

Plantas:

Centaurea borjæ, *Festuca brigantina*, *Festuca elegans*, *Iris boissieri*, *Narcissus asturiensis*, *Narcissus triandrus*, *Ruscus aculeatus*, *Vandenboschia speciosa*, *Woodwardia radicans*.

Correspondencia fitosociolóxica

CLASE PHAGNALO-RUMICETEA INDURATI

Orde Phagnalo saxatilis-Rumicetalia indurati

Alianza Rumici indurati-Dianthion lusitani

As. Phagnalo saxatilis-Rumicetum indurati

Alianza Saxifragion continentalis

As. Phalacrocarpo oppositifolii-Saxifragetum continentalis

As. Sesamoido suffruticosae-Anarrhinetum bellidifolii

CLASE ASPLENIETEA TRICHOMANIS

Orde Androsacetalia vandellii

Alianza Cheilanthion hispanicae

As. Linario glabrescentis-Cheilanthes tinaei

Alianza Saxifragion willkommianae

As. Murbeckiello boryi-Sperguletum rimarii

Orde Cheilanthetalia maranto-maderensis

Alianza Phagnalo saxatilis-Cheilanthion maderensis

As. Asplenietum corunnensis

Hábitats asociados ou en contacto

Este tipo de hábitat áchase polo xeral en contacto con desprendementos silíceos (8110), pasteiros pioneiros (8230), matogueiras secas (4030) e diversos tipos de bosques (9120, 9180*, 91E0*, 9230, 9340, 9580*).

8 Hábitats rochosos e covas.

8220 Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica.

Distribución xeográfica

Distribución na Unión Europea

Distribución na Unión Europea

Trátase dun tipo de hábitat amplamente estendido polos países da UE, especialmente en áreas montañosas silíceas.

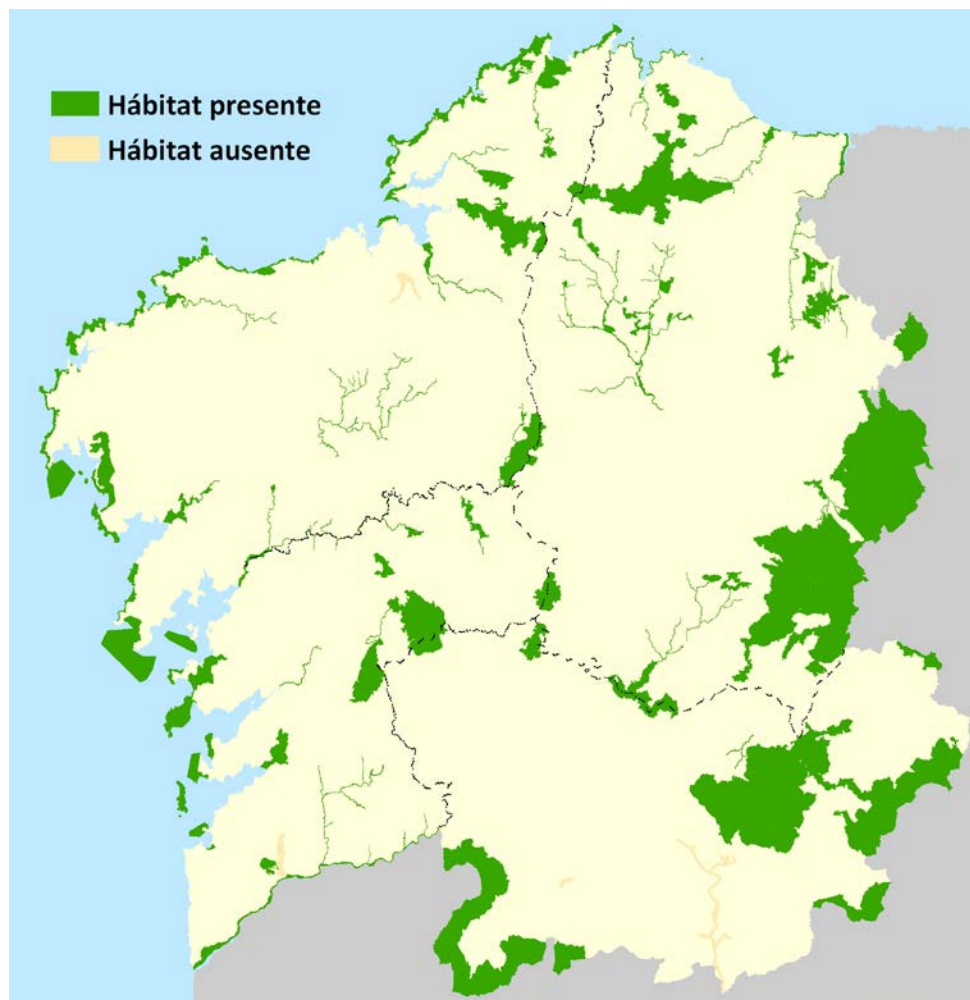
Distribución en Galicia

A abundancia de afloramentos rochosos silíceos que se dá en Galicia, favorece a presenza deste tipo de hábitat.

Distribución na Rede Natura 2000 de Galicia

Trátase dun tipo de hábitat presente case na totalidade de espazos de Galicia.

Distribución dentro da Rede Natura 2000 de Galicia (Lugares de Importancia Comunitaria)

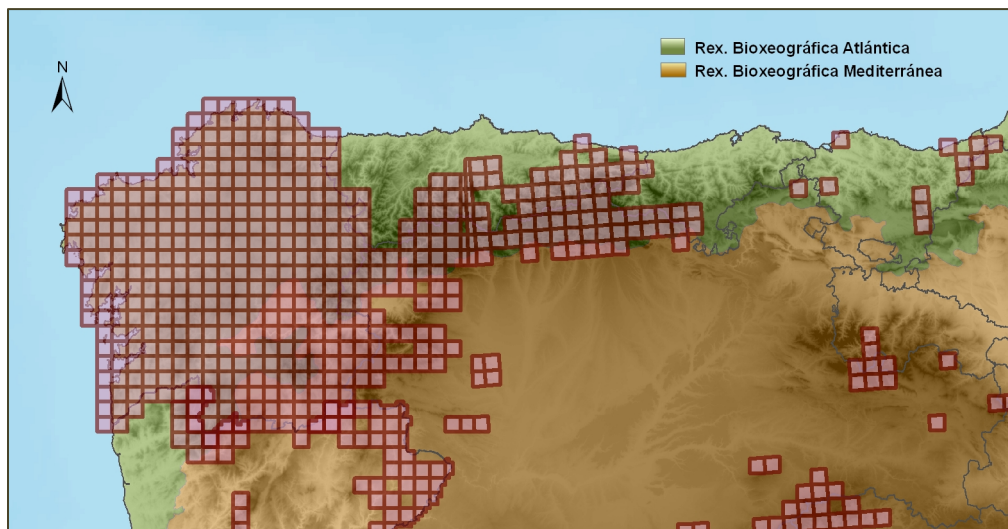

8 Hábitats rochosos e covas.

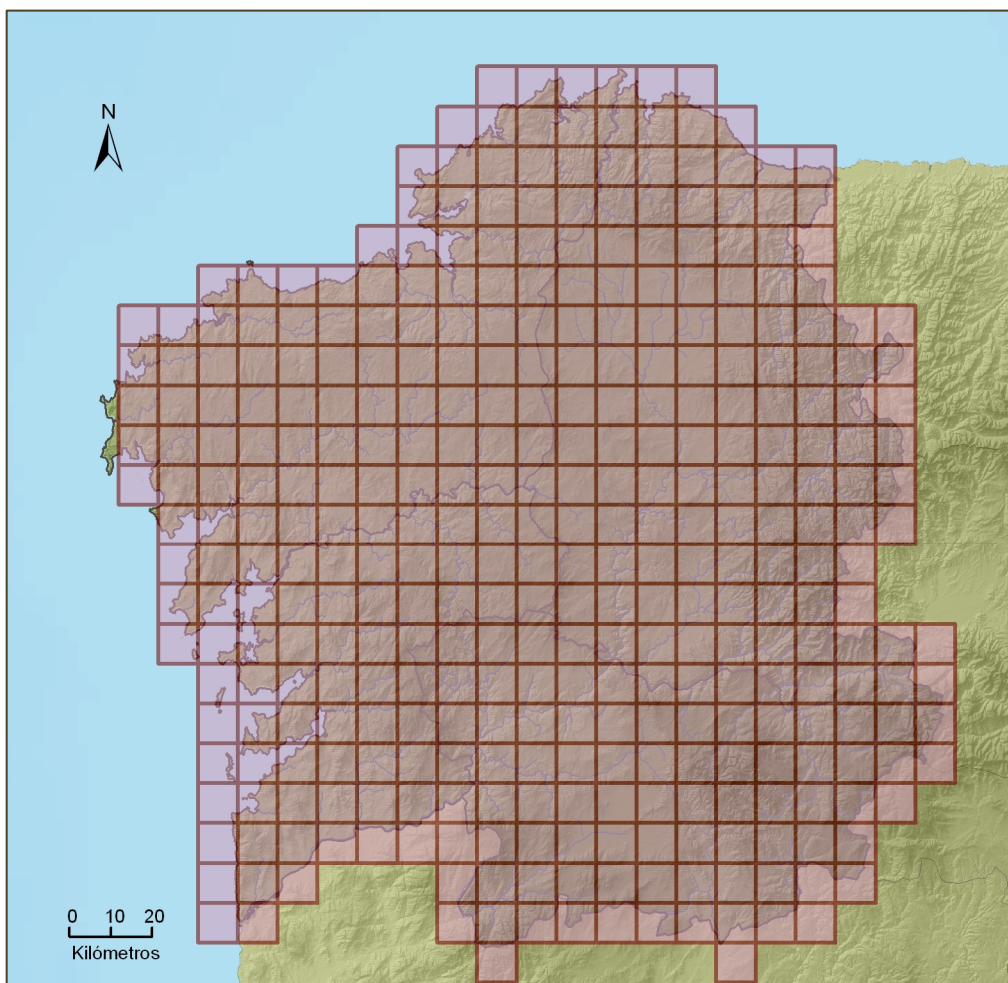
8220 Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica.

Área de presenza

Área de presenza no Norte Peninsular por cuadrículas UTM de 100 Km². Distribución a partir da EEA.

Área de presenza en Galicia por cuadrículas UTM de 100 Km². Datos actualizados 2008.

8 Hábitats rochosos e covas.

8220 Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica.

Presenza nos Lugares de Importancia Comunitaria (LIC)

Cod.	Denominación	Prov.	Cod.	Denominación	Prov.
ES1110001	Ortigueira-Mera	C ●	ES1120015	Serra do Xistral	Lu ●
ES1110002	Costa Ártabra	C ●	ES1120016	Río Cabe	Lu ●
ES1110003	Fragas do Eume	C ●	ES1120017	Costa da Mariña Occidental	Lu ●
ES1110004	Encoro Abegondo Cecebre	C ●	ES1130001	Baixa Limia	Ou ●
ES1110005	Costa da Morte	C ●	ES1130002	Macizo Central	Ou ●
ES1110006	Complexo Corrubedo	C ●	ES1130003	Bidueiral de Montederramo	Ou ●
ES1110007	Betanzos-Mandeo	C ●	ES1130004	Pena Veidosa	Ou ●
ES1110008	Carnota-Monte Pindo	C ●	ES1130005	Río Támega	Ou ●
ES1110009	Costa de Dexo	C ●	ES1130006	Veiga de Ponteliñares	Ou ●
ES1110010	Estaca de Bares	C ●	ES1130007	Pena Trevinca	Ou ●
ES1110011	Esteiro do Tambre	C ●	ES1130008	Pena Maseira	Ou ●
ES1110012	Monte e Lagoa de Louro	C ●	ES1130009	Serra da Enciña da Lastra	Ou ●
ES1110013	Xubia-Castro	C ●	ES0000001	Illas Cíes	Po ●
ES1110014	Serra do Careón	C ●	ES1140001	Sistema fluvial Ulla-Deza	Po ●
ES1110015	Río Anllóns	C ●	ES1140002	Río Lérez	Po ●
ES1110016	Río Tambre	C ●	ES1140003	A Ramallosa	Po ●
ES1120001	Os Ancares-O Courel	Lu ●	ES1140004	Complexo Ons-O Grove	Po ●
ES1120002	Río Eo	Lu ●	ES1140005	Monte Aloia	Po ●
ES1120003	Parga-Ladra-Támoga	Lu ●	ES1140006	Río Tea	Po ●
ES1120004	A Marronda	Lu ●	ES1140007	Baixo Miño	Po ●
ES1120005	Ás Catedrais	Lu ●	ES1140008	Brañas de Xestoso	Po ●
ES1120006	Carballido	Lu ●	ES1140009	Cabo Udra	Po ●
ES1120007	Cruzul-Agüeira	Lu ●	ES1140010	Costa da Vela	Po ●
ES1120008	Monte Faro	Lu ●	ES1140011	Gándaras de Budiño	Po ●
ES1120009	Monte Maior	Lu ●	ES1140012	Illas Estelas	Po ●
ES1120010	Negueira	Lu ●	ES1140013	Serra do Candán	Po ●
ES1120011	Ría de Foz-Masma	Lu ●	ES1140014	Serra do Cando	Po ●
ES1120012	Río Landro	Lu ●	ES1140015	Sobreirais do Arnego	Po ●
ES1120013	Río Ouro	Lu ●	ES1140016	Enseada de San Simón	Po ●
ES1120014	Canón do Sil	Lu ●			

Presenza en Zonas de Especial Protección para as Aves (ZEPA)

Cod.	Denominación	Prov.	Cod.	Denominación	Prov.
ES0000086	Ría de Ortigueira e Ladrado	C ●	ES1130009	Serra de Enciña da Lastra	Ou ●
ES0000176	Costa da Morte (Norte)	C ●	ES0000376	Baixa Limia-Serra do Xurés	Ou ●
ES0000258	Costa de Ferrolterra-Valdoviño	C ●	ES0000437	Pena Trevinca	Ou ●
ES0000313	Complexo Litoral Corrubedo	C ●	ES0000001	Illas Cíes	Po ●
ES0000085	Ribadeo	Lu ●	ES0000087	Complexo Umia-O Grove	Po ●
ES0000373	Ría de Foz	Lu ●	ES0000254	Illa de Ons	Po ●
ES0000372	Costa da Mariña Occidental	Lu ●	ES0000375	Esteiro do Miño	Po ●
ES0000374	Ancares	Lu ●			

8 Hábitats rochosos e covas.

8220 Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica.

Aspecto das representacións do hábitat en Galicia

Afloramentos rochosos graníticos (hábitat 8220) nas inmediacións do Encoro do Eume, P. Nat. das Fragas do Eume (A Capela-Monfero).

Afloramentos rochosos silíceos na cabeceira do Regueiro de San Xil (Carballeda de Valdeorras).

8 Hábitats rochosos e covas.

8220 Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica.

Aproveitamentos

Aproveitamentos tradicionais do hábitat

Non se coñecen aproveitamentos tradicionais xeneralizados, salvo a extracción puntual de material pétreo utilizado en construcións ou o pastoreo ocasional con gando menor nas áreas de menor inclinación.

Estado de conservación

Indicadores do estado de conservación do hábitat

A presenza de vexetación herbácea adaptada aos condicionantes ecolóxicos intrínsecos deste tipo de hábitat e a dalgúns arbustos ou exemplares ananizados de especies arbóreas caracterizan un estado de conservación favorable para este tipo de hábitat.

Factores que dificultan ou impiden o estado de conservación favorable

A presión antroppo-zoóxena (pastoreo, acondicionamento para o tránsito, instalación de canteiras, etc.) e os incendios forestais son os principais factores que inflúen negativamente no estado de conservación do hábitat. Nalgunhas localidades ocupadas por este hábitat fomentouse a práctica da escalada deportiva, actividade incompatible co mantemento dun estado de conservación favorable.

Factores que contribúen ao estado de conservación favorable do hábitat

Como no caso de hábitats similares ao aquí descrito, a ausencia de pastoreo e de prácticas extractivas permite o estado de conservación favorable do hábitat.

Bibliografía

Bellot (1968), Fernández Prieto (1983), Morla (1983), Guitián (1984b), Ortiz (1986), Fernández-Areces et al. (1987, 1990), Fernández Prieto et al. (1987a), Pérez Carro et al. (1989), Puente García et al. (1992), Silva-Pando (1990), Gimenez de Azcárate (1993 a, 1993b), Ortiz & Rodríguez-Oubiña (1993), Rodríguez Guitián & Guitián Rivera (1993a), Romero (1993), Díaz González & Fernández Prieto (1994), Pulgar (1999), Izco et al. (2000, 2001) e datos propios.

